

Debreceni FŐNIX

www.licium.hu

REFORMÁTUS IFJÚSÁGI LAP

X. ÉVE 7. SZÁM (82. SZ.)
2011. MÁRCIUS

Médiafelelősség

A Debrecen hetilap nemcsak tájékoztatót a városháza tájékának történéseiről, nemcsak sorakoztatta a heti kulturális események programjait. Ez az újság annál több volt! Általa mi is jobban megbecsültük saját magunkat. Úgy érezhettük: gondoskodnak rólunk, s ezáltal közelebb éreztük a várost is. A „Debrecen”-t kukába dobni, összegyűrtüni nem lehetett, hisz azt a Lakosnak címezték. A cívisemberek jó részre olvasta, legtöbbjük meg is őrizte. Valami titkos megbecsültség mindig végigkísérte ezt az újságot. De ha most már nincs itt a Debrecen, mi lesz utána? Egyszerűen eltűnik, s a sajtótörténet viszi magával?

Pesszimisták nem lehetünk. Nem szabad elfordulnunk vagy keseregnünk. Meg kell keresni a még fellelhetőt. S nekünk is van feladatunk! A Főnix újság a miénk, főiskolásoké, református fiataloké, így kötelező megszólítani az embereket, hogy érezzék: biztonságban vannak. Egy négyoldalas reklámújságtól ugyanis nem lesznek biztonságban... Egy újabb „világítóberendezéstől”, amely sorra-rendre ugyanazokat a hirdetéseket ontja, az embereknek nem lesz teljesebb az életük.

Az emberek egy részére jellemző, hogy a tudatuk egész egyszerűen csak azt fogadja be, amit látnak. Ha ehhez még éreznek is, azt tudatosan elrejtik a legmélyére, de nem beszélnek róla. Az esélyt azonban nekik is meg kell adni – akár egy nívós lap révén –, hogy az élet forgatagában megtanuljanak saját életükre koncentrálni. Hogy ne mindig másban találják meg a vigaszt, hanem hagyják, hogy a lét könnyű szépségei tényleg a lelkükön pihenjenek. Hisz’ mindig lesznek, akik a kivilágított kirakaton túl mást is meglátnak, s elgondolkoznak: hogyan kell élni ma, amikor egy nap órái még gyorsabban peregnek, s a vonatok után futni akkor már nem érdemes, mikor a vágányokhoz késve érkezünk meg.

Bogdán Szilvia

Pontosan 10 éve...

...jelent meg a Főnix első száma. A sok műfajú, egyszersmind a hagyományos műfajok őrzésére hivatott lapból csak egyet, az interjút kiválasztva, emlegessünk fel néhány emlékezeteset: beszélgettünk – mások között – Kocsis Elemérrel, a Tiszántúli Református Egyházkerület egykori és Bölcskei Gusztávval, a kerület jelenlegi püspökével, Varga Mihállyal, az első Orbán-kormány pénzügyminiszterével, S. Varga Pál akadémikussal, irodalomtörténésszel, Benkó Sándor, Cseh Tamás, Horváth Charlie, Kobzos Kiss Tamás, Péli Barnabás és Zorán Stevanovity zeneművészekkel, Jámbor József és Németh Kristóf színművészekkel meg a beregszászi Illyés Gyula Színház tagjaival, Dusa Lajos és Faludy György költőkkel, Lőrincz L. László, Szabó Magda és Tóth-Máthé Miklós írókkal, Garamvölgyi László íróval, az ORFK egykori kommunikációs igazgatójával, Vértessy Sándorral, a Magyar Televízió Örökös Tagjával, Csontos János újságíróval, lapszerkesztővel, Pálffy István televíziós újságíróval, Jeddi Mária, Madai Petra és Szűcs Gabriella kézilabdázókkal, Böör Zoltán, Halmosi Péter és Sándor Tamás labdarúgókkal...

Lapunk jövődő riportereinek hasonlóan maradandó élményeket nyújtó beszélgetéseket kíván a főszerkesztő:

Arany Lajos

TARTALMUNKBÓL:

Madách drámája, Az ember tragédiája mindig aktuális. Megéri a küzdés? S elnyerjük-e jutalmunkat? Egy új, különleges iskolai adaptáció is erre kereste a választ.

(2. oldal)

Életben lehet-e tartani a március 15-ei forradalom lángját? Képesek vagyunk méltón megemlékezni róla? Válaszol: Mátyás Szabolcs rendőrtiszt.

(4. oldal)

Igaz rege az ötvenes évekről. Egy sorsról, a küzdelmekről s a nagymama emlékeiben élő korról, amikor a vigaszt Isten és a szép család jelentette.

(6. oldal)

„Kész a szívem, Istenem, arra, hogy énekeljek és zengedezzek lelkesen! Magasztallak, Uram, a népek közt, zsolnárt zengék rólad a nemzetek közt. Mert szereteted az égig ér, hűséged a magas fellegekig.”

(Zsolt 108, 2. 4-5)

Mindig van remény

„Mondottam ember, küzdj és bízza bízáll” – olvasható Madách Imre Az ember tragédiája című drámájának utolsó stációjában. Egy örökbecsű mű, melynek mondanivalója minden korban, minden társadalmi, politikai és gazdasági helyzetben tanulságos és megszívlelendő, s melynek üzenete mindenkor hirdeti: lehet még remény, még akkor is, ha a komor, sötét valóság elrejtja a jövő biztató, napsugaras napjait.

S fontos a dráma a XXI. században is, sőt, talán még inkább hangsúlyos akkor, amikor azt a fiatal nemzedék büntelen, az ártatlanság és a romlatlanság fátylát viselő ifjoncai adják elő. Mint ahogy történt az március 12-én is, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére rendezett színelőadáson, a Csokonai Színházban. Az Ady Endre Gimnázium, az Erdey-Grúz-szakközépiskola, a Fazekas Mihály Gimnázium, a Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola, a Kós Károly Művészeti Iskola, a Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, a Református Kollégium Gimnáziuma, valamint a Tóth Árpád Gimnázium diákjai vitték színre Madách utópisztikus, egyszersmind könyörtelenül realiztikus művét.

Középiskolások, kamaszok, ifjú titánok öltözték magukra a tragédia jelmezeit, egy kor és egy emberiség jellegzetes rajzát festették elénk. Egyedülálló az az összefogás és szorgalom, amely a diákokat és az őket felkészítő tanárokat jellemzi, mint ahogy az a bizalom

is, amelyet a Csokonai Színház a fiatalokba vetett, és engedte a középiskolásokat a tavasz első napsugarai közt kibontakozni. Ahogy Vidnyánszky Artila, Debrecen színházának igazgatója mondta: „Elsődleges feladatunk az új generációt a színházba »szoktatni«, s ha ezt úgy tehetjük, hogy közben a hagyományokat is ápoljuk, az külön öröm. Madách most valahol a mennyországból boldogan és hálásan tekint le ránk. Régen volt ennyi élet itt, elképesztő izgalom és zsongás van a kulisszák mögött.”

Madách művében lelkiismeretét, legbensőbb gondolatait és érzéseit tárta fel az olvasók előtt. Az író a bizonytalanságot, a kételkedést és a reményvesztettséget fogalmazta meg monumentális drámakincsében, vegyítve benne mégis azt, ami az ember legnagyobb tulajdona: a bizakodást és a hitet. A hitet abban, hogy jobb lehet a világ, még akkor is, ha a színek, amelyek az életet körvonalazzák, sötétek és zordak, a bizakodást abban, hogy egyszer majd, bereteszelt és megkarcolt szemüvegünket levetve megláthatjuk a jót és a csodát, a fényt az alagút végén, az örömet a bánat tengerében.

„Amit tapasztalsz, érzed és tanulsz, évmilliókra lesz tulajdonod”. E mondat szintén Az ember tragédiájának megfontolandó aforizmája. S az, amit ezek a középiskolások a felkészülés és az előadás során kaptak, tapasztaltak és átélték, egy darabka kincs, amely örökké az övék marad. Ugyanazon a színpadon állni, ahol esténként Miske László, Csikos Sándor

vagy éppen Ráckevei Anna megigéző színészi játéka szórakoztatja a közönséget, egy feledhetetlen élmény marad számukra. S mi, nézők is gazdagodtunk, lélekben feltöltődünk. Hiszen mi is a színjátszás, a színház legnagyobb csodája? Talán önmagunk szórakoztatása? Talán önkényes vigadás? Talán a percnyi hosszú nevetés? Nem! A színház legfontosabb feladata az, hogy magunkkal vigyünk valamit az útra. Az útra, amely – ahogy Madách is fogalmazott – tele van küzdelemmel, vívódással és olykor-olykor fájdalmas veszteséggel. Egyenlőség és testvériség – márciusi ifjaink a múltban és a jelenben is üzentek nekünk. S mi ezen a szombati napon magunkba fecskendeztük a reményt és a hitet, bizodalunkat vetve az elkövetkezendő hetek, hónapok, évek perceibe, óráiba.

Harmati Edina

Hittel vallva hivatásunk

Ozsváth Sándor felvételei

„Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj” – üzeni a Biblia Máté evangéliumában. S ez volt a Berekfürdőn, március 18-20. között megrendezett Protestáns Médiaműhely elnevezésű rendezvény fő gondolata is. Hogyan tudják a protestáns újságírók képviselni a vallásos emberek jogait? Hogyan lehet értéket közvetíteni mai rohanó világunkban akkor, amikor a hétköznapi gondok közepette saját magunkra sem jut elég idő?

A médiaműhely szervezői, a Protestáns Újságírók Szövetsége, az Evangélikus Élet szerkesztősége, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola voltak.

A rendezvényen neves publicisták és főiskola oktatói a mai média valamint a protestáns sajtó jelenéről és jövőéről tartottak előadást. A Médianyelv anomáliájáról Arany Lajos, a 10 éves Debreceni Főnix főszerkesztője beszélt.

A döntés szabadsága

Ahogy eddig minden évben, úgy az Európai Unió idén is egy adott témával kapcsolatban igyekszik az emberek érdeklődését felkelteni, valamint a nemzeti kormányok figyelmét felhívni egy társadalmi problémára, vagy egy olyan tevékenységre, amely tömegeket képes megmozgatni. Az idei téma 2001-ben már porondon volt, és most ünnepli 10. évfordulóját.

Rengeteg alkalom van önkéntes munkát végezni, de főleg a fiatalabb korosztály nem hall, illetve nem tud ezekről a lehetőségekről, így nem is él velük. Egy ilyen tapasztalat nagyon hasznos lehet a személyiség kikristályosodásában, az önmegismerés folyamatában.

Rengeteg országos és nemzetközi központ, illetve szervezet foglalkoztat önkénteseket. Hazánkban csaknem minden megyeszékhelyen létezik ilyen intézmény. Egy másik ok, a sztereotípiák miatt sokakban nem fogalmazódik meg, hogy ilyen módon is tudnak segíteni az embereknek.

A köztudatban az él, hogy aki önkéntes, az öreg, beteg emberek ingyenes ápolója csupán. Ez a feltevé-

azonban nem igaz. Az, hogy az önkéntesség ápolói munka, néha ez igaz, de lelki ápoló, nem pedig egészségügyi. Továbbá rengeteg olyan téma van, amely nemcsak érinti, hanem érdeklő is a fiatalokat. Többek között a fordítás, egy online kampány elkészítése, különböző rendezvények szervezése, ifjúságsegítő programban való részvétel, valamint pályázati munka.

Számos alkalom kínálkozik, még sincs jelen a köztudatban, mint lehetőség. Én már jó ideje a Magyar Református Szeretetszolgálat önkéntese vagyok, sok feladatom volt már, és mindegyikre szívesen emlékezem vissza. A református egyháznak, illetve a szeretetszolgálatnak vannak rendszeres, évről évre megrendezett programjai, melyeken számíthatunk ránk, önkéntesekre.

Szerte az országban részt veszünk koncertek, koncertkörutak lebonyolításában, ifjúsági rendezvényeken. Minden évben megrendezik a református jótékonyági bált. A rendezvényen rengeteg önkéntes lát el más és más feladatot. Vannak, akik fogadják a vendégeket, és a helyükre kísérik őket, van, aki tom-

bolát árul, vagy épp a ruhatárban tevékenykedik, és vannak, akik a műsorok levezénylésében segítenek. Ez volt a harmadik év, hogy részt veszek a bálon, mint önkéntes. Fogadom a vendégeket, és a helyükre kísérem őket. Minden vendéggel váltunk egy-két jó szót, ami tud mulatságos vagy épp tanulságos is lenni, nem beszélve a többi társamról, akikkel rejtett jelekkel, egy-egy összenézéssel kommunikálunk folyamatosan. Tudjuk, mire gondol a másik, és mindig készek vagyunk valami tréfára. És hogy mit nyerünk ezzel? Új ismerősökre tehetünk szert, értékes és érdekes emberekkel beszélgethetünk. S ami még fontos: az előkészületek emlékei.

Csomagoljuk a sorsolás ajándékait, rendszerezünk a tombolákat, virágokkal, gyertyákkal, mécsesekkel díszítjük az asztalokat, mindezt jó hangulatban, barátokkal. Később jó érzés látni a bálozó emberek elégedett arcát, és együtt szórakozni velük. Ez csak munkánk egy kis szelete dióhéjban, de talán elég ahhoz, hogy felismerd: ezzel mindenki csak nyerhet.

Pócsi Anna

Amikor megszólal a föld...

Mint ismeretes, Japán történetének legsúlyosabb földrengése rázta meg az ázsiai szigetországot. Aztán szökőár is pusztított. A földmozgás középpontjához legközelebb levő egymillió lakosú észak-keleti Szendai kikötőjét tíz méteres hullám érte el, s az alacsonyan fekvő területen mindent magával söpört. Emberi áldozatok, odavesztett életek... Mít tehetünk mi ilyenkor?

Sokat nem tudunk. Először, persze az jut az eszünkbe, milyen jó, hogy nem velünk történt ez. Másrészt, elkezdjük sajnálni embertársainkat, akiknek vagy mindenük odavesztett, vagy életüket is vesztették. Így vagy úgy, odalett mindaz, amit eddig elértek. Minden fórumon, közösségi oldalon jönnek a sajnálkozó, részvétnyilvánító és segítő szándékú üzenetek, csak szeretnék tenni valamit. Ezt a „valamit” azonban úgysem tudjuk megtenni, mert mindenkinek kényelmesebb bevallani, hogy úgyis távol élünk, mit is tehetnénk. Így marad, hogy a tv-ből követjük az eseményeket. Érdekes az emberek mennyire figyelnek, ha valahol tragédia történik. Érdeklődéssel nézik a videókat, képeket, és

sajnálkoznak. Ebben a sajnálatban benne van önsajnálatusunk is. Nincs is azzal semmi gond, hogy megnézzük a videókat, mert döbbenetes hatással van ránk. Ekkor értünk meg sok mindent az életünkkel kapcsolatban. Észbe kapunk, hogy semmi nem biztos, egyik pillanatról a másikra megváltozhat minden, és életünk a tét. Személyemből is kiindulva, nagyon megindított és elgondolkodtatott.

Ez az, amit tennünk kell! Magunkba nézni és értékelni mindazt, ami ma még a miénk. Félre kell tenni a felesleges dolgokkal való törődést. Milyen kicsivé is válik a mi „megannyi gondunk”, ahhoz képest, amin most mások keresztül mehetnek. Hirtelen tudatosul mindenki, mennyi mindene van, amit értékelhet, ami az övé, és ahogy él! Hihetetlenül erős, fejbévágó hatásúak e képsorok. Mindenki elcsendesül, kibékül, megbocsát, és egymásra néz, miközben egyre gondol. Nem tudhatjuk mikor „szól ránk” a föld... A természet nagy Úr, ahogy életünket adta, úgy el is veheti.

Faragó Melinda

Ozsváth Sándor felvétele

Metamorfózis

Úgy tartják: az idő minden sebet begyógyít. A türelem apró tapasztalattal foltogatja a fájdalmas másodpercek keserű kézzúrásait, lassan, némán. A könnyecseppek lemosásuk a vérről elszínezett pengéket, felfedve a bánat földre boldogság vakító fényességét, jelezve azt, melyre mindannyian lélekszakadva vágyunk: a nyugalmat.

Mennyire más lenne az élet, ha a szív virulhatna, akár csak a tavasszal tündöklő ibolya. Mennyivel hallgatógabb lenne a világ, ha csendben válnának el az emberek az úton, engedve a másikat, hogy továbbinduljon. Csupán a lány neszeket, az önfeléd mosoly arczzenéseit hallhatnánk, a nyugodt lépések tündöklő madárcsripelését, a reménytelen várakozás felhőtlen stációit. Haladnánk az úton, egymásra kacsintva néha, megértve azt, hogy minden okkal történik, s nem egy könnyörtelen

hegyomlás következménye az, ha két csiszolatlan gyémánt összesimul. Egy háborítatlan földi paradicsom milliónyi gyöngyszemei lennének mindannyian, gyűlölet helyett kedves ragyogást, harag helyett üdvöztető imádságot szórva egymásra. Gondolattemplomunk meghitt oltára előtt gúnyirat helyett minduntalan a jóság imáját mondogatnánk, őszintén, szakadatlan.

Lelkünk rózsafüzérét szorongatva szent zsolozsmára áhítóznánk, a szöges életszőnyeg puha pázsittá szelídülne, virágtengert borítva lábunk alá. Messzire vágyunk, az ég felé tekintenénk, önmagunkba látnánk, s néha meg-megállnánk. Pillanatokra csupán, hogy bizonyosságot leljünk: boldog még a világ.

De mi csupán rohamléptekkel vagyunk képesek élni az életet. Az erdő rengetegében, fák labirintusában szél-

viharként romboljuk le a törekeny nyárfacsemeteket, megtépve ágaikat, eltíporva a szelíd árvácskákat, a tündöklőni vágyó reményibolyákat. Nem nyugszunk addig, míg a gyökér, mely a biztatást adó föld szívkamráiban dobog, meg nem semmisül. Hisz' tudják a tornádó kegyetlen, tündércarcú szörnyei: bár a fájdalom a testet éri, a lélek hal bele.

De nem sejtik, mert nem is érthetik: a két gyöngye nyárfára a földön egymás mellé zuhan, összekapaszkodnak gyökényűlványaikkal, várva a tavaszt, amikor újra zöldellni kezd minden. Törzseik eggyé olvadnak, s útját szegik a haragos viharoknak. A két védtelen csemete rettenthetetlen óriássá változik át, óvó lombjaikkal még a lila szirmú örömvirágokat is betakargatják. Együtt...

Harmati Edina

Kokárdát a mellre!

Könyveinek forgatása közben „várászsütésre szűnik meg minden negatív sztereotípiát, ami nemzetünkkel kapcsolatosan a tudatalattinkban van. Olyan élményben lesz részünk, hogy a könyv végére merünk majd nagyok lenni”. A 36 éves fiatalember hétköznapjait a rendőrtiszti hivatás tölti ki, s emellett született meg a magyar hagyományokról, történelmünkről, kultúránkról szóló könyvei. *Mátyás Szabolcsot* arról kérdeztem, hogy manapság hogyan viszonyulnak a magyar emberek március 15-éhez, illetve a forradalom és szabadságharc méltó megemlékezésének módjáról is beszélgettünk.

» *Hogyan emlékeztek meg gyermekkorában március 15-ről? Ma, felnőtt emberként hogyan zajlik ez?*

» Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy édesapám történelemtanár, így nap mint nap „külön órát tartott” nekem, ezért már viszonylag fiatalon is elég sok ismeretem volt a szabadságharcról. Sajnos sokaknak azonban csak a kötelező iskolai ünnepség jelentette a megemlékezést. Úgy érzem, igazából akkor tudja csak valaki megérteni a forradalom és szabadságharc üzenetét, ha már előtte felkészítik, és tudatosítják benne azt, hogy miről is fognak megemlékezni.

A kokárdát természetesen mindig viseltük, sőt gyakran saját magunk készítettük. Édesapám egyébként a március 15-ét megelőző történelemórán évtizedek óta együtt készíti a diákjaival a kokárdát.

Felnőttként ugyanúgy kimegyek a családommal valamelyik városi szervezésű megemlékezésre, mint azt korábban a szüleimmel is tettem. A gyermekeim

születése előtt barátaimmal általában a határon túl ünnepeltük a forradalom évfordulóját. Ott még más az ünnepnek a tartalma, kevésbé szól a közhelekről, a politikáról.

» *Hogyan mutatná be a forradalom és szabadságharc eseményeit egy külföldinek? Mit mondana róla a kisfiának?*

» Amikor Angliában voltam, megpróbáltam néhány külföldinek beszélni a forradalomról. Természetesen kitűztem a kokárdát, ez már alapot adott a beszélgetésre, a forradalom és szabadságharc bemutatására. Bármibe is belekezd az ember külföldön, rá kell döbennie, hogy csupán a legfontosabb információkat szabad elmondani, főként olyan momentumokat, melyek valami miatt megragadhatnak bennük. Ilyen például, hogy a magyarok nem koccintanak sörrel. Sajnos be kell látnunk, hogy a legtöbb külföldit nem igazán érdekli a történelmünk. Azonban ez nem valamiféle hungarofób megnyilvánulás,

hisz sokszor még a saját népük történelmével sincsenek tisztában.

Egyelőre még hároméves a kisfiam, így túl sok mindent nem tudok neki mondani, bár már megismeri a kokárdát – s láthatóan büszkén viseli –, és képről felismeri Petőfi Sándort.

» *Tapasztalatai szerint az évek során miben változott a megemlékezés módja országunkban?*

» Az elmúlt 20 évet nézve nagy változásoknak lehettünk tanúi. 1989 előtt a változást akarók, az ellenzékiek fő „színterei” a megemlékezések voltak. A rendszerváltozás utáni években azonban fokozatosan vesztett a tömeg a lelkesedéséből, és ellaposodtak az ünnepségek. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az egyes pártok külön tisztelegnek a forradalom évfordulója előtt. Azt tapasztalom, kevesen mennek ki azért, hogy valóban (meg)emlékezzenek. Az emberek egy része politikai rendezvényre jár, másik részét pedig a márciusi nap

csalogatja ki. Ami pedig határozottan elszomorít, hogy kevés kabáton lehet kokárdát látni.

» *Talán '48/49 eseményeiről még viszonylag több ismerete van a magyar lakosságnak, mint más nemzeti ünnepeinkről. Ön hogyan vélekedik erről?*

» Teljesen egyetértek önnel. Ez az az ünnepünk, amely előtt még a kommunista diktatúrában is engedtek fejet hajtani, még ha el is volt ferdítve a valódi tartalma. Nincs olyan magyar, aki ne hallott volna Kossuthról, Petőfiről vagy Bem apóról. Ez az ünnep már valóban szerves része a nemzeti megemlékezések körének és a kárpát-medencei magyarság összetartozásának egyik legszebb ünnepe. Nem így például 1956, amelyet sokan még mindig nem ünnepelnek, s nem hallottak Wittner Mária-ról vagy Mansfeld Péterről. Reméljük, hogy hamarosan október 23-a is beleivódik az emberekbe.

» *Önnek mit jelent a méltó megemlékezés fogalma?*

» Ha meg akarunk emlékezni egy eseményről, először is tudjuk azt, hogy mit ünnepelünk. Legyenek történelmi, néprajzi, vallási és egyéb ismereteink arról, mi előtt tisztelgünk. Ne kötelező ünnepelés legyen, amiért fel kell öltözni az iskolai megemlékezésre. Ha valaki megérti és megérzi azt, hogy mit is jelent ünnepelni, boldogan fogja felvenni a legszebb ruháját és megy ki a fötérre. A megemlékezés pedig nem zárul le március 15-én 23.59-kor, hanem az ünnep üzenete és a hőseinek példamutatása erőt ad a szürke hétköznapokban is.

Kovács Klára Éva

Haldokló oroszlán

„Inkább kevés oroszlán, mint sok nyúl” – hallhattuk a klasszikussá vált mondatot Dobó István szájából, mikor buzdította katonáit az utolsó, mindent eldöntő ütközetre. Az oroszlán azóta is a bátor, rendíthetetlen katonák szimbólumává forrta ki magát. Mi is jeleníthette volna meg hát igazán a 1848-49-es forradalom áldozatait, ha nem egy haldokló oroszlán? A klasszikus stílusban készült homokkő alapú emlékmű alkotója Marschalkó János.

Amikor felvetődött a gondolat, hogy az 1849. augusztus 2-i vesztes debreceni csata áldozatainak

emlékművet állítanak, ennek tervezésével Marschalkót bízták meg. 1861-re el is készült a négyszáz mázsa súlyú sósókuti kőszobor, s a Haldokló oroszlán nevet kapta.

Debrecen városa hat évig rejtegette a művet; csak a kiegyezés után volt az avatása, a Nagytemplom mögötti téren, 1867. augusztus 2-án. Onnan helyezték át 1899-ben mostani helyére, a debreceni Honvédtemető közepére: az 1930-as években épített Mauzóleum előtt áll. A Honvédtemetőt eredetileg az 1849-es szabadságharc csatájában elhunyt katonák végső nyughelyéül alakították ki. Magyar, szerb, horvát, román nemzetiségű hősokeket, 112 honvédet temettek el akkor. A művész korábbi alkotásai a Lánchíd oroszlánjai. A szobrok érdekessége, hogy nincs nyelvük, ami azért még az ilyen nagymacskák esetében is nélkülözhetetlen... A legenda szerint egy

suszterinas fedezte fel a nemes állatotkat felvonultató szobrok hiányosságát, onnantól kezdve mindenki a mesteren köszörülte a nyelvét, aki még aznap leugrott onnan a Dunába. A művész 25 évvel élte túl ezt a városi pletykát. Egyes pszichológiai tesztek szerint a rajzainkon azt nem jelenítjük meg, amivel problémánk van. Nem volt nyelvük az oroszlánoknak, talán lehet, hogy azért, mert tökéletesen ki tudta fejezni magát alkotásai által, és nem is volt szüksége szavakra; vagy épp a gonosz emberek miatt, akik a szájukra vették? Természetesen ezt már nem tudhatjuk meg soha, csak találgathatunk hogyan történhetett. Mindenesetre, nekünk, debrecenieknél készített alkotása a világ legszebb oroszlánja.

Cs. R. V.

Esküszünk!

A hajnali órán még a Nap is álmos sugarakat bocsátott a Földre, de volt, aki már ekkor munkába igyekezett.

– Szevasz, Józsi! Csipős reggelünk van – mondta Pista, majd zöld overallja nyakát is begombolta.

– Jó reggelt! Kicsit tényleg hideg van, de a munka nem várhat.

– Ma hol kezdünk?

Józsi elővette papírjait.

– Nézzük csak... Belvárosi terek, szobrok tisztítása.

– Ja, persze, az ünnepek! Induljunk, mert sosem érünk a végére.

– Még fel kell tölteni a tartályt vízzel. Pár perc, és indulhatunk.

A tartály megtelt, mindketten beszálltak a kis járműbe, és elindultak a városközpont felé.

Az ifjú férj berontott kis, első emeleti bérelt szobájukba. Felesége ijedten sietett elébe.

– Kedves uram, mi történt? Nyugodjon meg és foglaljon helyet, hozatok egy kis bort.

– Nem, szép hitvesem, nincs idő késlekedni, forrong egész Európa. Előbb a franciák, majd Olaszországban sem túrték tovább az elnyomást. Itt az ideje a cselekvésnek!

– Mire készülnek?

– Az Ellenzéki Kör vacsoráján fogunk megbeszélni mindent. Én írok egy verset a nemzetnek. Itt az ideje, hogy egy vallás legyen itt is: a szabadság. Hol a tollam?

A járdán parkoltak le, közel a szoborhoz.

– Ma te vagy a soros – mondta Pista.

Józsi megfogta a slagot. A magasnyomással való tisztítás nagy körültekintést igényel.

– Beállítottad a nyomást?

Pista bólintott.

– Akkor indíthatod.

Párafelhő ölelte körbe kettőjüket. Később már az autót és a talapzatot is elnyelte, csak a szobor feje látszott ki a gőzből. A járókelők álmosan pislogtak az érdekes jelenség felé.

Az ifjú férj görnyedt az asztal fölött. Csak a tolla hegyének sercegését lehetett hallani a kis szobában, de azt elég szaporán. Szinte korcsolyázott a papíron. A sorok szép sorban követték egymást, ritmust adva a leírtaknak. Magyarok, rabság, haza, kard, gyalázat és imádság, mind helyet kapott a versben.

– Esküszünk! – kiáltott fel a költő, és felesége kezébe tette művét, hogy olvassa el. Míg várt, szaporán szedte a levegőt, hogy csitítsa szívét, mely a nemzetért dobogott egyre szűkebbnek tűnő mellkasában. A forradalom parazsa már benne izzott.

– Mit szólnak majd a kávéházban? – kérdezte, mikor felesége ráemelte tekintetét az olvasás végeztével.

Józsi lassan haladt a tisztítással. A talapzat tövébe ültetett virágokra nagyon vigyázott, nehogy kitaposson egyet is közülük. Pista ellenőrizte a már letisztított felületeket, egy porszemnek sem kegyelmezhettek.

– A betűket alaposan mosd le! – szólta oda Józsinak emelt hangon, hogy a gép zúgását túlkiabálja.

Betűről betűre rajzolódott ki a forradalom költőjének neve a tél során ráarakódott kosz alól, talán tisztábban, mint valaha...

Kopogtattak a kis szoba ajtaján.

– Isten hozott, kedves barátom! Mi járatban erre? Készen vagyok a vesszel az Ellenzéki Kör estjére – üdvözölte vendégét a férj.

– Jó estét! Kézcsókom! Bocsnat a késői zavarásért, de nem várhattam. Bécsben kitört a forradalom. Most hallottam a kávéházban, és azonnal idesiettem.

– Hogyan? Akkor tényleg nem várhatunk tovább, 19-e már túl késő! Holnap megbeszélést kell tartani a kávéházban. Szólj mindenkinek, akinek csak tudsz!

– Kedves uram – sietett előre törékeny felesége, kezében még mindig a verset szorongatta – nem írta alá.

– Oh, lássuk csak.

Tollát belemártotta a kalamárisba, és cirkalmas betűvel a dátum után írta a nevet...

P E T Ő F I

Piskóty Teréz

Szalagcsillag

Vagy másnéven kokárda, nemzeti színű jelvény. Franciaországból terjedt el a 18–19. századi forradalmak idején egész Európában, így nálunk is. Hagyományunk szerint a pesti radikális ifjúság vezetői Petőfi Sándor és Jókai Mór szerelmeiktől, Szendrey Júliától, illetve Laborfalvi Rózától kapták a forradalom estjén. A francia szalagcsillagtól eltérően nem kalapra tűzték, hanem a kabát hajtókájára vagy mellrészére, a szív felőli oldalon.

A teljes kokárda mellett elterjedt még a nemzetiszínű szalag viselete is, ennek sokféle hajtási variációja létezik.

Hajtásnál szabály szerint a színek mindig belülről kifelé olvasandók: a magyar kokárda piros–fehér–zöld színű, tehát helyesen kívülre kerül a zöld. Az 1848-as pesti forradalom idején a márciusi ifjak még valóban így is használták, de Than Mór festményein is megfigyelhető, hogy a huszárok csákórózsáján is helyesen szerepel a zsinorsorrend. Téves viszont Szendrey Júlia kokárdája, amelyet Petőfinek készített, hiszen ezen az olasz színek sorrendje figyelhető meg. Valószínűleg már a forradalom idején is tévesen használták, nem mindenki tudhatta, hogyan kell helyesen hajtani. Manapság hibás történelmi berögződések és a hagyomány miatt legtöbbször a piros van kívül és a zöld belül.

Cs. R. V.

Máig hat

A 163 évvel ezelőtti március 15-én is ugyanúgy kelt fel a nap, mint ahogy évezredek óta, azonban a reggeli verőfény megcsillanni látszott a magyar fiatalok lelkében. Ők akkor még nem is sejtették, hogy a hazáért érzett felelősségtudatuk több emberöltőn át, s talán mindörökké fénylőn utat mutatott az elkövetkezendő nemzedékeknek is.

A márciusi ifjak a belvárosi Landerer nyomdát foglalták el, s cenzúra nélkül nyomtatták ki a Tizenkét pontot. A Nemzeti Múzeum előtt nagygyűlést tartottak, melyre több tízezres tömeg gyűlt össze, mely tovább vonult a Városháza elé, nyomására a Helytartótanács elfogadta a márciusi ifjak követeléseit, Tánccsics Mihályt pedig szabadon bocsátották. Este a Bánk bán-előadást megszakították, a nép a Nemzeti Színházba tódult be, együtt énekelték el a Himnuszt és a Szózatot is. Majd Egressy Gábor a Nemzeti dalt szavalta el. Eközben a Rendre Ügyelő Választmány ülésezett, s azt a két határozatot szerkesztette meg, amely a polgárőrség bővítését, és a Helytartótanácsnál elért eredményeket foglalta magába. Másnap ezeket kinyomtatva lehetett olvasni az egész városban.

E napon a jövőért érzett felelősség hatotta át a lelkeket, s mindenki büszke volt magyar származására. Mindannyian tudták, az összefogás a hazaszeretet, a hazafiság eszménye, a márciusi ifjak szolgálatában állt. Ma a nemzetünk számára a hazaszeretet szinte kötelezően vési lelkünk legmélyéig a „Rabok tovább nem leszünk!” ígéretét. A forradalom eszméje ma is áthatja a mindennapjainkat, az élet adta próbatételeknek igyekszünk megfelelni, és hazánkat felemelni. Tiszta lélekkel, tenni akarással, következetes kitartó munkával, a hazáért érzett felelősséggel, és hittel kell teljesítenünk a mai világban, hogy a közép-európai szabad magyar nemzet újra dicső fényében ragyoghasson!

Szénégető Anett

Valós rege az ötvenes évekről

Mama, mesélj nekünk! – számtalanszor elhangzott ez a kérés a két unokatestvérem szájából és részemről. Kisebb korunkban sok időt töltöttünk nagyszüleinknél – főleg nyári szünetben –, és nagyon szerettük azokat a történeteket, amelyeket mama regélt nekünk az életéről. De ekkor még gyerekek voltunk, nem mindennek éreztük át a súlyát.

Most felnőtt fejjel is szeretjük a történeteit, és most értjük meg igazán, milyen dolgokat élt meg. A forradalomról kérdeztük, arról, mire emlékszik a történetekből.

Az '50-es években alakult meg a téesz, kényszerítették az embereket, hogy lépjenek be, és vigyék be földjeiket. Ekkor folytak a kulákká nyilvánítások is. Én a tizenkettedik gyerek voltam; három testvérem korán meghalt, egy a fronton tűnt el, így voltunk nyolcan. 55 hold földdel rendelkezünk, emiatt minket is kulákká nyilvánítottak. Ez volt a nagy beszolgáltatások időszaka, például a hízókat és a tojást kellett leadni. Illetve plusz adót kellett fizetni – ez egyre csak nőtt.

Két házunk volt – hiszen nagy volt a család –, az egyikben lakott két testvérem a családjával, a másikban heten laktunk a szüleinkkel. Azt a házat, ahol a családos testvéreim éltek, lefoglalták, mert nem írták jóvá a befizetéseket. Így ők majdnem utcára kerültek a gyerekekkel. Később hozzánk költöztek. Emlékszem, a rendszer kiszolgálói teherautóval álltak a ház elé, és minden bútort, mindent elvittek, a karámból a birkákat, a malacokat. Majd lebontották a házat, és a helyén bővítették az általános iskolát, ez a mai napig áll. A másik házunkat egyébként bebútorozva vették meg szüleink a Gróf Almásy-aktól. A berendezések más is szeretete volna, de édesapám nem adta. A kulákok üldözése során akkor a községházánál helyettes jegyzőként dolgozó személy lefoglaltatott mindent, ami a házban volt. Naponta jöttek a végrehajtók, és teherkocsival szállították el a dolgainkat olyan megjegyzéssel, hogy: „No, ha akkor pénzé' nem vihettem el, most elviszem ingyen, és akkor is az enyém lett!” A végén szinte nem maradt semmink.

Az '50-es években voltak a deportálások is, hozzánk öt család került. Gondold el, milyen lehetett annyi idegennel megosztani a saját házat. Feszültség alakult ki, mivel túlszűfolt lett a ház, a szüleink, nyolcan gyerekek, köztük kettő már családos volt, és a deportált öt család. Volt olyan testvérem, aki már csak az istállóban kapott helyet alvásra.

Még tejet sem kaphattunk, a csarnokos éjszaka a kerítésen tette át, hogy legyen. Hét főre fél kiló kenyér járt, így előfordult, hogy a szüleim nem ettek, hogy nekünk maradjon. Az egyik lánytestvérem férjét egy éjszaka elvitték az ÁVH-sok, és összeverték, mert állítólag elszavalta a Nemzeti dalt, ezután több napig a határban bujkált, mert fenyegették. Apukát is több napig bent tartották a községházán, hogy köszön békekölcsönt. Azzal fenyegették a férfiakat, hogy elviszik őket bányákba dolgozni, vagy valamelyik lányukat.

Édesapám már ekkor nagyon beteg volt. Részt vett mind két világháborúban, az elsőben megsérült, így állapota romlott. Nem tudta feldolgozni a történeteket. '56. július 15-én meghalt. Köztisztelőként álló személy volt, pénztárnokként dolgozott, ezüstkalászos gazda volt, egész életében a családjáért dolgozott, és ezt látta elveszni, minden köddé vált. Emiatt nagy teher hárult édesanyámra, neki kellett ellátni és összetartani a családot. De a történetek elle-

nére összetartottunk, és ahogy tudtuk, felkaroltuk a deportáltakat is. Ők például a szomszéd faluba sem mehettek át, arra is engedély kellett, hogy orvos jöhessen hozzájuk.

Rátérve az iskolai időkre, nekünk még csasztuskázni kellett, énekelve menni az utcán azokhoz, akik a beadást teljesítették. Kiabálni kellett volna, hogy „Éljen Rákosi! Éljen Rákosi!” De mi helyette azt kiabáltuk: „Éljen Zsákai!” Így hívták az iskola pedellusát. Nem mehettünk továbbtanulni, mert a tanácselnök asszony kulákságunk miatt nem engedélyezte. Tanítónő szerettem volna lenni, a tisztelendő atya el is tudta intézni, hogy felvegyenek Debrecenbe a Római Katolikus Svetits Leánygimnáziumba, de ide már családi okok miatt nem jöhettem. Így a gyöngyösi gyors- és gépiró iskolában végeztem, majd munka mellett érettségiztem le. Volt olyan, hogy gyalog kellett hazamenni (Gyöngyösről – Tarnasádayba), mert a forradalom miatt nem indultak buszok.

Az egyik, hozzánk költöztetett tanítónő könyvet írt a történetekről, ebben mi is szerepelünk.

A kulákküldözés végeztével megpróbáltunk háziállatokat venni és tartani, a tsz-ből járt bizonyos mennyiségű gabona, illetve cukorrépat vállaltunk. Nagyon nehéz volt, megviseltek mindenkit a történetek.

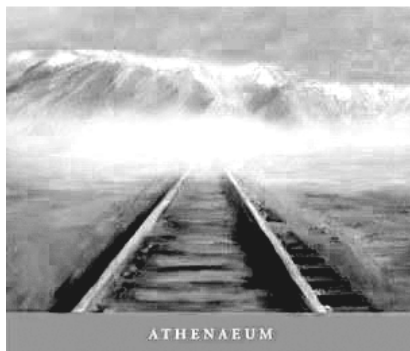
Szerintem nem kell „tovább magyaráznom” a történetet, egy idézettel zárnam soraimat, azzal, amelyet nagymamám édesapjának temetésén mondott a kántor – emiatt meg is hurcolták, mert tükrözte azt, amin keresztülmentek: „...mint oldott kéve, hullott szét, mit munkánk összerakott, vigaszt csak a nagy Jóisten és szép családom adott...”

Káli Kitti

Fotók: családi archív

PAULO
COELHO

Alef

ATHENAUM

Ismét megérint a szó...

Az Atheneum Kiadó jóvoltából áprilisban kerül a boltokba Paulo Coelho, a híres szerző legújabb regénye, Alef címmel. A rajongók most sem fognak csalódní, a szerelem és a csodás tájak, az élet csodái most sem maradnak ki a regényből.

Már a könyv megírása sem volt hétköznapi. A mű egy valós, a szerzővel megtörtént eseménysorozatot ír le. A regény megírása során rajongóit is bevonta az által, hogy mindig feltöltött részleteket Twitter oldalára, ahol a hűséges olvasók segíthettek neki, véleményezhették, így formálva a végleges mű kialakulását. Így formabontó alkotásnak indult, hiszen ed-

dig nem volt olyan, aki írás közben az internetes oldalán kért további tanácsokat, vagy előre részletezett bármit is a kiadásra váró művéből.

Paulo Coelho spirituális válságba került 2006-ban: úgy érezte, egyedül van, és lelki fejlődése megakadt. Ha követi Mesterének tanácsát, el kellett mennie egy olyan helyre, ahová a szíve vágyik – talán rátalál a megoldásra és a tovább vezető útra. Hosszú, majdnem tízezer km-es útját több országon át, vonattal tette meg. Három ember kísérte útján: egy Tao mester, az orosz kiadója és egy különleges török nő, akit úgy hívnak: Hilal. Útja az első állomástól kezdve spirituális

kutatássá válik. A vonaton Coelho és Hilal hamarosan felfedezik, hogy sorsuk egyszer régen, egy másik időben és térben már összefonódott. Hilal zöld szemébe tekintve rátalál az alef-nek nevezett pontra, amelyben tér és idő egyesül. A vonaton Coelho tehát ismét önmagára talált. Az idén nyáron íródott, eredeti címén „O Aleph” regényében, a világszerte elismert szerző újra felfedezte az életet oly gyönyörűvé tevő csodákat és kincseket. Egy időn kívüli helyre követi a tökéletes szerelmet, és végigjárja a lélek útját.

Faragó Melinda

A közösségi háló

Az Egyesült Államok legrangosabb filmművészeti díjából, az Oscar-díjból hármát kapott meg végül a 8 Oscar-ra jelölt Social Network – A közösségi háló. (Legjobb adaptált forgatókönyv: Aaron Sorokin; legjobb vágás: Kirk Baxter, Angus Wall, legjobb filmzene: Trent Reznor).

A film napjaink talán legnagyobb globális jelensége, a Facebook ismeretségi hálózat létrehozásáról és létrehozójáról mesél. 2003 őszén egy tehetséges harvardi diák megalkot a barátai számára egy komputerprogramot, amelyet 2011-ben már több mint 600 millió ember használ, és ez a szám naponta 1 millióval nő. De ugye, semmi sem tökéletes, hiszen több száz millió baráttal néhány ellenség is jár. A fiatal milliárdos nem élvezheti ki munkája óriási sike-

rét. Mark Zuckerberget, a Facebook feltalálóját két egyetemi társa az ötletük ellopásával vádolja meg, majd legjobb barátjával is a bíróságon találja szembe magát. A film Zuckerberg és társai visszaemlékezései alapján beszéli el a történetet. A film főszerepét játszó Jesse Eisenberg adja az antiszociális, másokat kissé lenéző zsenit, ám az ismert popénekes, Justin Timberlake is megállja színészi helyét. A zenei összeállítás is nagyon találó, és megeremti a kellő alaphangulatot. A film éppen a témája miatt friss és aktuális, hiszen: ki nem hallott már a Facebookról? Aki többet szeretne megtudni a fiatalok millióinak kedvencéről, az nézze meg A közösségi háló! Nem fog csalódni.

Molnár Lilla

(A DRK Gimnáziumának diákja)

*A vörös szőnyeg
mellől jelentjük*

A Tom Hooper-féle A király beszéde című film az idei, 83. Oscar-díjátadón négy Oscar-t söpört be: megkapta ugyanis a Legjobb film, a Legjobb rendező, a Legjobb férfi főszereplő, valamint a Legjobb eredeti forgatókönyv-díját.

A David Fincher rendezte A közösségi háló című film pedig a Legjobb adaptált forgatókönyv, valamint a Legjobb adaptált forgatókönyv-díját tudhatja magáénak.

Aktualitások a múltból

Tom Hooper: A király beszéde

Az idei Oscar-gála nyertes filmje A király beszéde, melyet Tom Hooper rendezett. A film VI. György angol herceg beszédhibájáról és annak kiküszöböléséről szól, ez már önmagában véve érdekesnek hangozhat annak, aki nem ismeri a filmet, hiszen azt mondhatjuk, ilyen nem mindennapi témával egy film se szokott foglalkozni, vagy ha foglalkozik is vele, nem ez áll a középpontban, nem e köré a momentum köré összpontosul minden cselekmény a filmben.

De önmagában ez a témaválasztás nem tenné elég érdekessé és varázslatossá ezt a műalkotást. A dadogó király témájához kapcsolódva jelenik meg egy ember lelki küzdelme az ő hivatásának nyomására, szintén a király személyében. A film továbbá aktuálisnak nevezhető témákat is boncolgat. Ezek szintén a dadogós király szimbólumhoz és az általa megtestesített emberképhez kapcsolódik. Ilyen időszzerűség a technikai vívmányok megjelenése, az azoktól való félelem és a „világ vezetőinek”, politikusainak értékítéleteinek megkérdőjelezhetősége, megbízhatósága, döntéseinek fontossága. A technikai vívmányok és az azoktól való félelem ma is jelen van. A társadalom jelentős része a digitális világ kutyüjeit nem tudja kezelni, vagy nem megfelelő szinten. Gyakran az ember, ha kezébe vesz egy mobiltelefont vagy leül egy számítógép elé, kétségbeesik, nem tudja, mit tegyen, fél, hogy lejárhatja magát más emberek előtt. A film tökéletesen dolgozza fel ezt a jelenséget, csakhogy nem a jelenkor digitális vívmányaival, hanem egy régmúlt korszak, az 1930-as évek ak-

tuális technikai vívmányával teszi ezt, a rádióval. Pontosabban a rádiózáshoz kapcsolható egyik nélkülözhetetlen eszközzel, a mikrofonnal. Ehhez persze hozzákapcsolódik az említett lelki küzdelem VI. György király részéről: hogy győzze le a félelmét a mikrofonnal, közszereplésével, dadogásával szemben.

S a „világ vezetőinek” vagy politikusainak cselekedetei, azok fontossága, súlya, megbízhatósága igen fontos napjainkban. Gazdasági világválságról beszélünk, ezért a világ számos országában nagyon fontos az a kép, amelyet a politikusok kialakítanak magukról és azok a döntések is, amelyeket hoznak. Ez a filmben is megjelenik, VI. György király apja, V. György mondja fiának: nemcsak látzatképet kell kialakítaniuk magukról az emberek részére, amely tökéleteset mutat, hanem tetteinkkel kell azokat alátámasztani. Fontos momentum az is a filmben, hogy VI. György király hadat üzen Németországnak. Ez tömegek életét befolyásolja. Hasonlóan fontos döntéseket hoznak a politikai vezetők a gazdasági világválság megoldásának ügyében is. De ma számos ország a saját belső konfliktusainak, problémáinak ügyében is hoz ilyen mindent meghatározó döntést, mint Magyar-

ország is. Egyszóval ma is meghatározó események zajlanak a világ minden pontján. A műalkotásban ez szintén megjelenik, a II. világháborúra utalás formájában.

A film végén nagy ellentétet hozott létre a rendező. A király bejelenti a háborút, szörnyűségeket jósol.

Az ilyen jeleneteket követően általában szomorúan végződik egy film. De itt nem: egy fajta boldogságérzet lesz úrrá a nézőben. Nem totális happy end, de egy fajta derűérzet. Ez annak köszönhető, hogy a zárójelenetben VI. György király boldogságának lehetünk tanúi, hiszen képes volt önnön szorongását legyőzni és helytállni hivatásában. Igaz, az egész film erről szól, erre vár a néző végig, de a rendező mégis oda csempészi a háború borzalmának hangulatát a film végére, ez által kontrasztot teremtve. Mindez bámulatosan jelenik meg a képkockákon: jelezve, hogy egy borzasztó esemény, a háború során is történhetnek szívderítő események, ebben az esetben ilyen momentum egy ember kiteljesedése hivatásában. Ez is aktualitás, hiszen napjainkban a média hatása által egyre sematikusabb személyekké válhatnak az emberek, és nem is nagyon tudják, kik ők valójában. Beolvadnak

egy társadalmi rétegbe vagy csoportba, és mindeközben önmagukat keresik, kik ők valójában, milyen képességeik vannak. VI. György is hasonlóan jár el, a királyi szerepet veszi fel, és igyekszik azzal megbirkózni, egyéniségét abban kiteljesíteni.

A film dramaturgiája is igen figyelemreméltó. Alaposan átgondolt beállításokat alkalmaz a rendező, mindegyik erősen meghatározza a film jeleneteinek mondanivalóját. Erre nagyon jó példa, amikor VI. György király beszédre készül, és izgatottan áll a mikrofon elé. Ekkor kissé felülről szemléljük a szereplőt és annak arcvonásait. Ettől még jobban eluralkodik a nézőben az a hangulat, hogy királyunk cseppet sem magabiztos, s rajtunk is nyomasztó érzés lesz úrrá. A mikrofonról is kapunk totálképeket, mint valami szörnyről vagy ellenségről lenne szó, amitől, vagy akitől tart a király. De a kevésbé ingerdús jelenetek során is nagyon szép beállításokat láthatunk, például a párbeszédnél, beállítás-ellenbeállítás szabályának alkalmazásával. Továbbá a film cselekményvonala is dinamikusan halad előre, nincsenek túl lassú vagy gyors jelenetek, semmi felesleges mozzanat nincs benne, pedig gyakran az ilyen stílusú filmek ebbe a hibába esnek.

Méltán lett Oscar-győztes A király beszéde, hiszen a jelenkor legfontosabb kérdéseit elemzi egy sajátos világba bujtatva. Továbbá a felépítése, történetvezetése, beállításai, plánjai is csodálatosak. Bártran merem ajánlani bárkinek, hiszen nem valamiféle nehezen értelmezhető művészfilm ez.

Debreczeni Attila

Pengeélen, kézi-lázban

„–Uram! A késemért jöttem! – Hol hagyta? – Valami matrózban. – Milyen kés volt? – Acél. Keskeny penge, kissé hajlott. Nem látta? – Várjunk... Csak lasan, kérem... Milyen volt a nyele? – Kagyló. – Hány részből? – Egy darabból készült. – Akkor nincs baj. Megvan a kés! – Hol? – A hátamban. – Köszönöm...”
– írja a humor igazi nagygúyja Rejtő Jenő *Piszkos Fred*, a kapitány című művében.

Mintha arról olvasnánk, hogyan alakul a szurkolók viszonya akár már egy kézilabdameccsen is. Hisz mindenki tudja, hogy a futballrajongók csupán a sport elhivatott szeretete miatt és lojalitásból már kézilabdameccsre is kijárnak. Kell a nézettség minden sportágnak...

Nemrég voltam egy ózdi kézilabda-mérkőzésen: körülbelül tizenöten bujdosunk a Balmazújváros képviselőtársaságban. Az ózdiak bezengték a csarnokot: a „Hajrá, kohászok!” volt a legkulturáltabb mondat, amely el-

hagyta szájukat. De hol vannak már azok a kohászok? Egy menyecske ült mellettem, olyan 20 körüli... Igazi mosószappannak is feladta volna a leckét, hogy kimossa a száját. A pszichológusok azonban valószínűleg elismerően nyilatkoztak volna a rejtett agresszió levezetési módjairól. Itt mindenki nyugodtan megy

haza, valószínűleg túl fáradtak egy meccs után, hogy elpáholják még az asszonyt vagy a gyereket. Tehát a lelátó morális fertője lehet a családi élet megmentője? Továbbá azon gondolkodtam, elnézve a 65 feletti tábor, vajon ezen a környéken a tb támogatja az infarktust? Hisz mi más miatt lennének ilyen bátrak és fanatikusok? És te jó ég? Milyen érzés lehet a bírók anyukájának lenni? Persze nemcsak ezen a tájékon ilyen ingerültek a szurkolók, így van ez az ország minden táján.

Egy félidőt bírtam ki a lelátón az ízes beszólások és a görcsbe rándult öklök rázása között, utána 007-es módjára feltérképeztem a menekülési útvonalakat, és kintebb húzódtam a teremből. Nem kívántam eljászani a híres Rejtő-jelenetet: „– Elnézést, Hölgységem, a késemért jöttem. Nem látta? – Faragott elefántcsont nyelű? De persze itt van a hátamban, parancsoljon! – Köszönöm szépen!”

Cs. R. V.

Civis ikonok I.

Mi lenne velünk kézi nélkül?

Egyre több aggasztó hír terjed a debreceni kézilabda háza táján. Tavaly a Debreceni KSE kiesett az NB I-ből, idén az NB I B-ben sem muzsikálnak valami fényesen a fiúk, csak tizedikek a 13 csapat közül. Míg a DVSC KOR-VEX-es lányokról sem érkeznek biztató információk. Az egyetlen csapat, akik eddig fel tudták venni a harcot a győri lányokkal, most szétesőben. Távozik a csapat három legerősebb tagja: Bulath Anita, Mörten Renáta és Borbás Rita.

Nem szeretnék esélyeket latolgatni, mi lesz a debreceni kézilabda sorsa, hisz sok olyan tehetős sportmecenás,

szakmailag magasan képzett edző, és tehetséges utánpótlás játékos van a háttérben, akik már a támogatáson és a megoldáson gondolkodnak. Talán melléáll a szerencse a civisek szerelem-sportjának. S talán a cikkem motivál még majd embereket, hogy egy ilyen múlttal rendelkező városnak nem szabad hagyni elúszni az esélyeit ebben a sportágban. Így a múltra tekintek, hogy onnan erőt merítve induljon mindenki optimistán a jövő felé.

Kalandozva az interneten számos debreceni olimpiakra lelhet az ember, akik egykor a város, a megye színeiben énekeltek Szóulban, vagy épp Atlantában a magyar Himnuszt. Megtartva a

kronológia logikus sorrendjét, emlékeznék meg egy-két nagy névről, személyiségről.

Történetünk a XXI. Olimpiai Játékok montreali eseményeivel kezdődtek 1976-ban, amikor a nemzeti válogottjaink büszkén tértek haza a hölgyek harmadik, azaz bronzéremmel, az urak hatodik helyezéssel. Ezen csapatok tagjai voltak: Tóth Harsányi Borbála, Tóth Harsányi Katalin és Sterbinszky Amália; míg férfiaknál dr. Süvöltős Mihály, Varga István és dr. Fülöp György. Közülük az utóbb említett játékos hölgy, Sterbinszky Amália az azt követő moszkvai Olimpiai Játékokon is szerepelt, ekkor negyedik helyezést érte el a női csapat. Dr. Fülöp György ezen a játékon már nem, mint sportoló, hanem mint játékező lépett pályára.

A szülői olimpián 1988-ban, a jelenleg edzőként dolgozó, Bíró Imre, valamint Bordás József és dr. Hoffmann László küzdöttek az arénában hajdú-bihariak érdemeiért, de sajnos nem kerültek a döntőbe, meg kellett elégedniük a negyedik helyezéssel. Bíró Imre és Szatmári János az 1992-es barcelonai játékokat is megjárták, hetedik helyezett lett a magyar csapat. Szatmári 2004-ben Athénban a negyedik helyezéért járó érmet akaszthatta a nyakába. 1996-ban tért vissza a szerencse női

Bíró László

csapatunkhoz, amikor is Atlantából bronzérmet hozott haza Szántó Anna és Szilágyi Katalin. Majd Pekingből 2008-ban Szűcs Ibolya Gabriella érkezhettek haza széles mosollyal az arcán, és a negyedik helyért járó éremmel a nyakában.

Nem széles ez a paletta, amit bemutatam, csak az olimpiákat vettem figyelembe, de ha minden Magyar Kupát, a Bajnokok Ligáját, KEK mérkőzést figyelembe vettem volna, sorozatot kellene indítani a dicsőhimuszak. Nincs más hátra, mint előre, hajrá Debrecen!

Cs. R. V.

Sterbinszky Amália

Debreceni Főnix. Református ifjúsági lap. Kiadja a **Református Ifjúsági Média Alapítvány** és a **Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola**

Felelős kiadó: *Dr. Völgyesi Zoltán*, a KFRTKF rektora * Szerkesztőség: KFRTKF, 4026 Debrecen, Péterfia u. 1–7., T/5. Tel.: (52) 518-500/18622

E-mail: fonix@kfrtkf.hu * Főszerkesztő: *Arany Lajos* * Szerkesztők: *Bogdán Szilvia, Csinády Rita Veronika, Harmati Edina, Kovács Anikó, Piskóty Teréz*

Fotóriporter: *Fejes Márton* * Képszerkesztő: *Bokor Judit* * Tervezőszerkesztő: *Andriska János* * Tördelőszerkesztő: *Turzai Nóra*

Készült a Litográfia Nyomdában, Debrecenben – felelős vezető: *Vécsei Tibor* HU ISSN 1787-7652